

Smittevernkonferansen 5. og 6.2.13

«Samhandling Mattilsynet og kommunane i høve mat»

Distriktssjef Magne Mo, Distriktskontoret for Romsdal

Tema for foredraget

- ✓ **Kort presentasjon av Mattilsynet**
- ✓ **Smittevern 17 og samarbeidet mellom kommuneoverlegene og Mattilsynet**
- ✓ **Våre erfaringer fra samarbeidet**
- ✓ **Noen tilfeller/utbrudd i vårt område**

Kort om Mattilsynet

Adm. dir: Harald Gjein
Årsverk: Ca 1300,
Opprettet: 1.1.2004

Hovedkontor (6 kontorsteder)
8 regionkontor
52 distriktskontor (70 kontorsteder)

Tre eierdepartementer:

Landbruks- og matdepartementet (administrativt ansvar)
Fiskeri- og kystdepartementet
Helse- og omsorgsdepartementet

Mattilsynet arbeider for:

- Helsemessig trygg mat
- Friske planter, fisk og dyr
- God dyrevelferd og respekt for dyr og fisk
- Miljøvennlig produksjon
- Helse, kvalitet og forbrukerhensyn langs hele matproduksjonskjeden

I tillegg:

- En fremtidsrettet og effektiv organisasjon
- Innenfor rammene av disse målene bidra til verdiskapning på matområdet

Lovene Mattilsynet forvalter

Matloven:

skal sikre forbrukerne helsemessig trygg mat og trygt drikkevann, fremme helse, ivareta miljøvennlig produksjon og hindre spredning av dyre- og plantesykdommer

Dyrevelferdsloven:

skal sikre at dyr, også fisk, behandles godt

Mattilsynet forvalter også:

- Dyrehelsepersonelloven
- Kosmetikkloven:
- Planteforedlerloven
- Husdyravlsloven

Til lovene hører også forskrifter med mer detaljerte bestemmelser. De fleste av lovene og forskriftene inngår i EØS-avtalen og er felles europeisk regelverk.

Samhandling med kommuneoverlegen

- **Smittevern 17 – utbruddshåndboka** av juli 2009 danner viktigste basis for samarbeidet mellom kommuneoverlegen og Mattilsynets distriktskontor.
- *«Hovedformålet med denne håndboken er å beskrive de faglige metodene ved oppklaring av sykdomsutbrudd hvor næringsmidler (mat og drikkevarer, inkludert drikkevann) eller dyr er den mest sannsynlige kilden..»*
- *«Håndboken henvender seg primært til kommuneoverlegene og til Mattilsynets distriktskontor som er hovedaktørene ved håndtering av lokale sykdomsutbrudd som skyldes smitte fra næringsmidler eller dyr, i den enkelte kommune.»*

Smittevern 17, kap. 2 – ansvar og oppgaver ved lokale utbrudd

---

- ✓ Kommuneoverlegen har ansvar for oppklaring av utbrudd i befolkningen
- ✓ Mattilsynets ansvar inntreer ved mistanke om at utbruddet kan skyldes næringsmidler, dyr eller annen kilde innen vårt forvaltningsområde. Ansvar for oppklaringen i matkjeden (« fra jord/fjord til bord») ligger hos Mattilsynet – inspeksjon i aktuelle virksomheter, prøvetaking, intervjuer med aktuelt personell etc.

Smittevern 17, kap. 2 – ansvar og oppgaver ved lokale utbrudd - forts

- ✓ Mattilsynet har, med basis i Matloven med tilhørende forskriftsverk, også ansvaret for å iverksette evt. tiltak overfor smitekilden og evt. andre virksomheter innenfor produksjons- og distribusjonskjeden
- ✓ Vi kan bistå hverandre gjensidig – bl.a. kan Mattilsynet gjennomføre pasientintervjuer/epidemiologiske undersøkelser etter avtale med Kommuneoverlegen.
- ✓ Vedlegg C intervjuskjema,
- ✓ NEL.no → øvrige → skjema → diverse → matbåren sykdom intervjuskjema

Smittevern 17, kap 5 – varslingsrutiner

Pliktig varslingsrutiner:

Enhver lege →→ Kommuneoverlegen

Kommuneoverlegen →→ FHI, FM, Mattilsynets DK

Mattilsynets DK →→ Kommuneoverlegen

Gjensidig varslingsplikt mellom Mattilsynets DK og Kommuneoverlege. Ikke bare ved påviste og mistenkte utbrudd, men også smittebærertilstander hos dyr, dersom dette kan medføre smitterisiko hos mennesker.

VESUV – Vevbasert system for utbruddsvarsling

- Etablert i 2005 i samarbeid mellom FHI og Mattilsynet
- Ivaretar bl.a. kommunehelsetjenestenes varslingsplikt
- Tilgjengelig på fhi.no ([www. utbrudd.no](http://www.utbrudd.no) og [www vesuv.no](http://www.vesuv.no))

Varsel gjennom Vesuv:

- FHI mottar automatisk varsel
- All info om utbruddet samles i en database
- Kommunelege og MT distriktskontor kan formidle ID koden og samarbeide om oppdatering/supplering av informasjon
- Nasjonale myndigheter får bedre data om forekomst, årsaksforhold til utbrudd.

Samarbeidet med kommuneoverlegene lokalt

- Avtaler med hver kommune basert på retningslinjen i Smittevern 17, vedlegg B

Sentrale elementer i avtalen:

- Varslings- og informasjonsrutiner (mellom kommuneoverlege og mattilsyn og til andre instanser (bl.a. fhi))
- Ansvar, møter, samarbeidsrutiner
- Innsamling og analyse av prøvemateriale
- Inspeksjoner og intervjuer
- Vedlikehold, evaluering av retningslinjer/avtale – gjerne i forbindelse med kontaktmøte

Vår erfaring med samarbeidet

- Foreligger avtale med 7 av 9 kommuner
- God kontakt og godt samarbeid med 5 av kommunene.
- Kan bli bedre i forhold til de øvrige.
- Kontaktmøter med kommunelegene en gang årlig hvor vi har ett fagtema. I tillegg oppsummeres siste år mtp utbrudd , og samtidig vurderes evt. behov for endringer/tillegg i avtalen.
- Tatt initiativ til hospitering for turnuskandidater ved Mattilsynet

Aktuelle tilfelle/utbrudd i Romsdal

- *Camphylobacter* – drikkevann, Fræna -2011 (6 sjuke)
- *B. cereus. Cl. Perfringens*, Julebord, Rica Seilet 2006 (35 sjuke, 120 eksponert)
- Botulisme – «privatprodusert» rakfisk 2005 – 2006 (to alvorlig syke)
- *B.cereus* – potetstappe, 90-årsdag, påsken 2005 ca 20 stk sjuke.
- *S. aureus* toxin – kjøttdeig til pizza. Flere tilfelle (bl.a.2006 og 2007)